

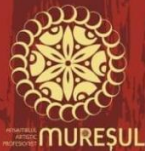
Cetatea Cavalerilor

Fondator Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Leontina Pop, măiastra din Valea Gurghiului. 65 de ani de viață, 45 de ani de activitate artistică profesionistă, cetățean de onoare al Municipiului Târgu Mureș

Prof. Dr. Aurelian POPA-STAVRI

SPECTACOL EXTRAORDINAR DE FOLCLOR

DIN ARDEAL DE PE GURGHIU

JOI | 16 MARTIE 2023 | ORA 18:00 | SALA ANSAMBLUL "MUREȘUL"

LA CEAS ANIVERSAR

LEONTINA POP

65 DE ANI DE VIAȚĂ, 45 DE ANI DE CARIERĂ ARTISTICĂ

DORINA GRAD

MARIA SĂNTEAN FĂGHIUȚA

DORINA OPREA

MARIA NEAG

GRUPUL FOLCLORIC "DINA DIN ALBESTI"
coordonatori Felicia și Leontina Stan

ALEXANDRA COTOI

MOLDOVAN MIHAI

GRUPUL FOLCLORIC "GRAIUL CAMPULUI"

ANSAMBLUL "DOR SOLOVĂȘTEAN"
coordonator Maria Bogdan

RAFILA MOLDOVAN

ANSAMBLUL "FLORI MUREȘENE CHEFĂNI"
coordonatori Diana și Petru Pop

INTRAREA LIBERĂ

ANSAMBLUL HODĂCĂNEA

Parteneri media: Ardeal Tv, Tv AS, Radio Tg Mureș, Tvr 1

În cadrul zilelor orașului Târgu Mureș pe anul 2023, au primit titlul de Cetățean de onoare al municipiului Târgu Mureș opt personalități. Dintre acestea, patru reprezintă domeniul valorificării tradițiilor folclorice: etnomuzicologul Pavel Istvan, muzicianul Koszorus Kalman, interpreta de muzică populară Leontina Pop și coregraful Lorincz Ludovic, titlul post mortem al acestuia fiind înmănat fiului său, Lorincz Lajos, cameraman TVR. Celelalte personalități sunt Dimitrie Poptămaș, fost director al bibliotecii județene Târgu Mureș, Camelia Vasilica Săbădean, asistent laborator cu proiectul umanitar pentru donarea de sânge, Virgil Pană, cercetător științific muzeograf și Balaicz Zoltan, primarul orașului ungar Zalaegerszeg înfrățit cu Târgu Mureșul. Avem astfel prilejul să readucem în atenția cititorilor pe Leontina Pop și locurile în care s-a născut de Bobotează, la 6 ianuarie 1958, în comuna Gurghiu, la poalele munților oglindiți în râurile Mureș și Târnava Mare, la mai mulți km de Hășmaș de unde izvorăsc Oltul și Mureșul frați. Munții Gurghiu transferă din caracterul lor carstic

impetuos și măreț felului de a fi al românilor majoritari, ortodocși, ca și al maghiarilor romano-catolici și al romilor: oameni frumoși, harnici și mândri. Regiunea este străbătută de aria naturală biodiversă de importanță comunitară situl Mociar iar printre monumentele și atracțiile turistice ale Gurghiului numim așezarea din epoca romană, situl arheologic „cetăți medievale din secolul XIV”, fabrica de porțelan din sec. XVII, ansamblul castelului Bornemisza, sec. XVIII-XIX, rezervația naturală “Poiana Narciselor”, mânăstirea din satul Cașva, biserica reformată (1756) și cea greco-catolică din Gurghiu. În satul Cașva, s-a născut Teodor Mărgineanu, (1932-1957), locotenentul martir luptător împotriva regimului comunist.

Pasul nostru devine mai atent, vorba mai reținută și ne stăpânește sentimentul că ne aflăm într-o imensă catedrală sub cerul liber, în care păsările, codrul, izvoarele, râul Gurghiu, horile și ceterile trebuie respectate și înțelese așa cum se cuvine, cu pioșenie. Leontina este al treilea copil și prima fată a familiei Teodor, zis „Pia” și a Ruxandrei Horvat, care au crescut patru fete și trei băieți. Părinții le-au insuflat dragostea de cântec, de frumos, pentru că, la rândul lor, știau să cânte, să joace. După ce fetele își terminau temele la lumina slabă a lămpii cu petrol, mama le-a obișnuit cu țesutul la război și cusutul, iar gustul pentru arta tradițională s-a dezvoltat și prin împodobirea casei cu păretare și ștergere, toate lucrate manual. Leontina se remarcă din primele clase de școală, ca o bună cântăreață cu premii întâi la învățătură în fiecare an. În paralel cu școala și liceul, a mers împreună cu familia la culesul fructelor de pădure pentru a-și plăti rechizitele și completa uniforma școlară.

În vacanțe i-a însoțit pe părinți și bunici la coliba clădită de tatăl său care timp de 20 de ani s-a ocupat cu tăiatul brazilor, cel pe care îl și evocă în „Doina țapinarului”: *„Din cetină și pământ/ El colibă și-o făcut,/ De ploaie ferit, și vânt./ Piatra, perna de sub cap,/ Frunza, pământ, erau pat./ La Lăpușna și Bătrâna/ Brazii falnici i-au dat mâna,/ Omul cu pădurile,/ Frate cu izvoarele./ Țapinari din tată-n fiu,/ Bărbații de pe Gurghiu,/ Or muncit și zi, și noapte,/ Copiii să aibă parte/ De tihnă, să-nvețe carte,/ Să aibă viață frumoasă/ Lângă copii și nevastă!”*. Calitățile vocale, horile cunoscute, ambiția, curajul, destoinicia, excelenta memorie au condus-o pe Leontina Pop în a schimba, în anul 1982, postul de tâmplar la Fabrica de mobilă de artă „Mobex”, cu funcția de solistă vocală a Ansamblului Artistic Profesionist „Mureșul”, din Târgu Mureș, unde a reușit trecând printr-un sever concurs.

Prezentarea ei la concursul „Floarea din grădină” nu a mai continuat datorită faptului că soliștii angajați în ansambluri profesioniste aveau deja un statut mai înalt decât cântăreții nativi, amatori încă neafirmați pe plan național. Profesorul ei de la Școala populară de artă, solistul Vasile Conțiu, afirma că Leontina s-a distins cu o voce unică printre cele mai valoroase și talentate eleve ale sale. Este încă o regulă ca fiecare solist să culeagă un număr de cântece din zona de proveniență pentru ca din ele să selecteze pe cele mai frumoase și caracteristice folclorului local și să le cânte cu ocazia fiecărei premiere anuale, de spectacol, a Ansamblului în care este angajat.

Astfel Leontina Pop, pe lângă melodiile moștenite din familie, culege pe bandă de casetofon, de la țărani, ceterași, ciobani, rapsozi populari din localitățile de pe valea Gurghiului, metoda sa fiind aceea de a completa textele cu cele mai frumoase versuri populare caracteristice temelor tratate într-un cântec. Doinele propriu-zise, numărul impresionant de cântece mai ales în ritm de joc popular - de-a lungul, sărita, „bătuta” ardeleană, feciorește, ciobănește, dar și cântece ceremoniale de nuntă, cântece epice bătrânești, s-au revărsat către public de pe scenele unde a cântat, în județul Mureș, fie în orașe fie în cătune, sate și comune. Faima aparițiilor ei artistice, în costumele tradiționale din care și-a alcătuit o impresionantă colecție, fiind cunoscută până și de românii din diaspora ca „solista cu mărgelile albe pe năframa neagră”, a crescut exponențial datorită înregistrărilor la Radio România, studiourile din București, Cluj și Târgu Mureș, la Televiziunea Română, mai ales în emisiunea „Tezaur folcloric”, dar și prin filme de televiziune care au fost în mod special dedicate repertoriului ei muzical folcloric și obiceiurilor precum Udatul nevestelor în a doua zi de Rusalii, Jocul din ulița mare, Târgul fetelor de la Gurghiu, Viața la stână, Țapinarii de pe Valea Gurghiului, Fluierașii din Hodac. Toate aceste obiceiuri folclorice și încă multe altele, *versuri* din arta ceterașilor, hodăcenilor, oamenilor de pe Valea Gurghiului, dedicate naturii, îndeletnicirilor tradiționale, dansurilor populare, destinului celor plecați din sat peste hotare, dorului mistuitor de consăteni și de sat, dragostei pentru copii, frați, surori, părinți, bunici, autobiografia în cântec, conturează o adevărată monografie sentimentală luminoasă, tonică, în *versuri și melos* a tărâmului mureșan de vis, cu zona sa de sub munte și cu cea de câmpie. Albumele înregistrate și articolele de presă din țară și din turneele peste hotare atestă succesul obținut și cu cântece din toate regiunile României, cu precădere preluate din cele lansate de Maria Tănase.

Familistă convinsă, soție iubitoare, mamă fericită de a avea un fiu realizat, o noră încântătoare, provenită din Ploiești, și o nepoată ambițioasă și deșteaptă, dar care copii trăiesc în Germania, Leontina Pop găsește la fiecare sărbătoare forța de a pregăti cele necesare petrecerii în familie dar și de a dărui publicului, oamenilor de diferite vârste și meserii, privesnele duminicale, cântând la biserica din Hodac sau în alte biserici.

Între Crăciun și Sfântul Ion, colindă împreună cu grupul „Mureșencele”, a cărei organizatoare este. La evenimentele de peste an ca și în concertele curente, bisăptămânale, este solistă, alături de colegile și colegii ei din cadrul Ansamblului Profesionist „Mureșul” din Târgu Mureș, în spectacole dese și de mare responsabilitate artistică. Am fost atât de încântat să o admir cântând în cadrul emisiunii „Studioul de folclor”, transmisă în direct la Radio România Cultural, în spectacolul aniversar pe care Formațiile Muzicale Radio și Redacția Muzicală i l-au organizat în Sala Mare a Societății Române de Radiodifuziune, sau în interviul pe care mi l-a acordat cu prilejul seriei de înregistrări cu Orchestra de Muzică Populară Radio!

Anul acesta, Consiliul Județean Mureș și Ansamblul artistic reprezentativ „Mureșul” au invitat publicul mureșan la spectacolul extraordinar: „**Leontina Pop, la ceas aniversar: 65 de ani de viață și 45 de ani de carieră artistică**”. Cu acest prilej, solista a lansat albumul muzical folcloric pe C. D. „*Din Ardeal, de pe Gurghiu*” și cartea autobiografică „*Am plecat copil în lume...Cântecul mi-a dat un nume*”. Albumul cuprinde 15 piese muzicale diferite tematice și melo-ritmice, printre care enumerăm „*Când aud cucu cântând, Doina țapinarului, De pe Mureș și Câmpie, Mireasă în haină albă, Rămâi cu bine satu meu, Doamne, Ție-ți mulțumesc și La Mulți Ani și Doamne-ajută!*”. Acompaniază maestrul Mihai Emil la vioară, Kalman Urszui acordeon, Zenu Zanc bas / braci, și Nelu Gabor, la taragot. Producător Glas Transilvan. Inginer de sunet: Vegh Oliver. Recomandăm albumul dar și cartea scrisă între anii 2009-2023. Ediția revizuită de 358 de pagini, pe hârtie lucioasă, de calitate, cuprinde numeroase fotografii color realizate de Leontina Pop, acesta fiind hobby-ul ei, prin care ilustrează capitole scrise alert, interesant, ca o confesiune plină de patos și poezie

În anul binecuvântat 2017, pentru interpretarea privesnelor și colindelor în lăcașurile de cult cu ocazia marilor sărbători de peste an, a primit Ordinul și Distincția «Credință și Unire» la Catedrala Mare din Târgu Mureș. Distincția «Fibula de la Suseni» i-a fost acordată la Palatul Culturii de Cancelaria Prefecturii Târgu Mureș. Versurile și melodiile multor cântece din repertoriul artistei, publicate în carte, atestă munca Leontinei de selecție și de refacere a drumului către izvorul inspirației folclorice de calitate antologică! Numeroși artiști, directori ai Ansamblului „Mureșul”, etnomuzicologi, realizatori de emisiuni, profesori, preoți, medici, rapsozi, membrii ai familiei, îi dedică Leontinei Pop, emoționante texte în proză sau versuri, evocări ale personalității ei sau rânduri despre importanța activității artistei pentru mureșeni, pentru ardeleni, pentru românii din țară sau celor de peste hotare, pentru public și cultura românească.

Pentru modul în care Leontina Pop a creat o mare familie înfrățită, a mureșenilor, atât în interiorul Ansamblului în care este solistă cât și în activitățile artistice voluntare, pentru diversitatea, valoarea repertoriului precum și pentru prezența constantă, binecuvântată, în mijlocul comunităților de români, putem afirma că a realizat din tradiție, un adevărat stindard al modernității vieții noastre, pentru fiecare zi! *Din inimă, felicitări și urarea La mulți ani!*